

Verkiezingsprogramma 2026 - 2030

Heerlijk wonen

Eerlijk bestuur

Ermelo samen

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
De kandidaten van <i>HEE22</i> voor de gemeenteraadsverkiezingen 2026	4
Waar wij voor staan	5
Wat willen wij de komende raadsperiode met u bereiken?	6
I. Heerlijk wonen	
1.1 Bevordering van snelle en betaalbare woningbouw	7
1.2 Een aantrekkelijk dorp voor inwoners en toeristen	9
1.3 Een gunstig ondernemersklimaat	12
1.4 Een energietransitie met een redelijke visie	13
1.5 Een goede fietsinfrastructuur	15
1.6 Tegen een voortgaande ontgroening en afname van biodiversiteit	17
II. Eerlijk bestuur	
2.1 Een ander raadsprogramma	19
2.2 Een gezond financieel meerjarenbeleid	21
2.3 Kwaliteitsverbetering van de ambtelijke organisatie	22
III. Ermelo samen	
3.1 Doelmatigheid in het sociaal domein	24
3.2 Faciliteren buurtcentra en -coaches	25
Slotwoord	26

Voorwoord

Beste lezer,

Met genoegen leggen wij je hiermee het Verkiezingsprogramma van **Heerlijk, Eerlijk Ermelo 22 (HEE22)** voor. Met dit programma geven wij aan wat wij in de komende raadsperiode van 2026 – 2030 voor en met u, willen bereiken. Het programma kent drie hoofdthema's: Heerlijk wonen, Eerlijk bestuur en Ermelo samen.

In de opmerkelijke raadsperiode 2022 – 2026 hebben wij, als eenmansfractie, intensief deelgenomen aan een oppositie van *Progressief Ermelo*, de *VVD* en de *SGP*.

De raad werd bezet met vijf leden van een heel nieuwe, lokale partij die direct deel uit ging maken van de coalitie van het CDA, Eén Ermelo en de CU. Daarmee kwam er een geheel onervaren college. Het college en de raad werden weer verrijkt met een kroonbenoemde burgemeester. Echter, halverwege trad een wethouder af vanwege de problematiek van zijn 'dossier Tomassen' en werd hij vervangen door een nieuwkomer in de Ermelose politiek. Uiteindelijk diende van de drie wethouders slechts één wethouder de volledige zittingstermijn van de raad. Ook in de raad was er een hoog verloop van leden. Bij de gemeenteraad vertrokken maar liefst negen raadsleden voortijdig. Wel kreeg de raad een nieuwe en ervaren raadsgriffier.

Het een en ander had consequenties voor het raadswerk. Het grootschalige woningbouwprogramma van de vorige raad stagneerde door de nieuwe coalitie. En de afhandeling van het langlopende 'dossier Tomassen' liep ernstige vertraging op en kostte de Ermelose samenleving een paar miljoen euro! Maar gelukkig konden de gemeentefinanciën verder op orde worden gebracht en kon een verhoging van de onroerend goed belasting (ozb) worden afgewend.

De fractie van *HEE22* wenst de komende raadsperiode weer actief deel te kunnen nemen aan het raadswerk met een *waardengedreven* politiek.

Ook in een oppositierol zullen we krachtig pogen onze doelen te bereiken. Daarvoor zijn wij kundig en kritisch genoeg.

Een stem op een eenmansfractie is *nooit* een verloren stem.

Onderzoek van de *Vereniging van Nederlandse Gemeenten* (2023) stelde vast dat eenmansfracties in de gemeenteraad waardevol zijn als ze zich richten op enkele speerpunten en niet alle dossiers willen oppakken. En, zo was de conclusie, *vanuit het oogpunt van diversiteit voegen eenmansfracties iets toe, waardoor de representativiteit van de raad wordt versterkt*.

Mogen wij ook op jouw stem rekenen bij de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026?

Namens bestuur en fractie,
Han Wilhelm, lijsttrekker

De kandidaten van *HEE22* voor de gemeenteraadsverkiezingen 2026:

1. Han Wilhelm
2. Tirza de Lange
3. Sterre Looman
4. Anneloes Folkers - de Hoop
5. Gerrit van der Kaaden

Waar wij voor staan

HEE22

HEE22 is een lokale, volledig autonome partij. Onze enige binding is die met de Ermelose samenleving in al haar diversiteit. Lokale partijen gaan voor lokale belangen en laten zich dus niet leiden door landelijke politiek.

Hoe willen wij met elkaar omgaan?

Het is onze missie om burgers meer zeggenschap te geven. Zo willen wij de afstand verkleinen tussen burger en politiek.

Wij pleiten ervoor om burgers al te betrekken vanaf het directe begin van het proces van politieke besluitvorming. Onze inwoners kunnen zo hun eigen deskundigheid, ideeën en verwachtingen inbrengen. Veel politieke onderwerpen gaan immers over de directe, fysieke leefomgeving van burgers.

Waar staan en gaan wij voor?

Wij willen lokale problemen aanpakken op een ongecompliceerde en efficiënte wijze, snel en oplossingsgericht.

Samen met inwoners willen wij krachtig werken aan een beter, mooier en welvarender Ermelo, waarin iedereen zich thuis voelt en waarin we samen voor elkaar zorgen. Burgerparticipatie begint met het vooropstellen van de belangen van de burgers. Dat is alleen mogelijk door de stem van de burger een breed podium te geven.

HEE22 wil integer handelen en is wars van een ritselcultuur en achterkamertjespolitiek. Kortom: wij staan voor een waardengedreven politiek.

Ten slotte

HEE22 is een *lokale* partij die zelf de kosten draagt voor haar functioneren in de raad en de Ermelose samenleving. Zij ontvangt geen financiële rijksbijdrage (dit in tegenstelling tot landelijke partijen) en geen (lokale) fractievergoeding. HEE22 is financieel niet afhankelijk van particuliere, lokale geldschieters.

Lokale partijen vechten op een ongelijk financieel speelveld. Zij worden immers al jarenlang ernstig financieel benadeeld. Zij moeten het hebben van hun verankering in de samenleving, hun laagdrempeligheid, en de door hen behaalde resultaten in raad en college. Daarom boeken lokale partijen, zonder enige overheidssubsidie, bij de gemeenteraadsverkiezingen steeds meer winst. De lokale partijen hebben op dit moment het grootste aandeel bij de invulling van de wethoudersposten.

Krachtige, plaatselijke partijen maken de lokale democratie sterk.

Kundig functionerende lokale partijen zijn in het algemeen belang. Juist gemeentelijke partijen vormen een cruciale brug tussen politiek en samenleving.

En, met name, volledig onafhankelijke partijen kunnen kritisch zijn.

Daarom is HEE22 een lokale partij bij uitstek: *krachtig, kundig en kritisch*.

Wat willen wij de komende raadsperiode met u bereiken?

Onze hoofddoelstellingen voor de komende raadsperiode hebben wij uitgewerkt in een elftal doelstellingen in de drie hoofdthema's dat wij van belang achten voor een nog beter en mooier Ermelo.

HEERLIJK WONEN

- **Bevordering van snelle en betaalbare woningbouw**
- **Een aantrekkelijker dorp voor inwoners en toeristen**
- **Een gunstig ondernemersklimaat**
- **Een energietransitie met een redelijke visie**
- **Een goede fietsinfrastructuur**
- **Tegen een voortgaande ontgroening en afname van biodiversiteit**

EERLIJK BESTUUR

- **Een ander raadsprogramma**
- **Een gezond financieel meerjarenbeleid**
- **Kwaliteitsverbetering van de ambtelijke organisatie**

ERMELO SAMEN

- **Doelmatigheid in het sociaal domein**
- **Faciliteren van buurtcentra en -coaches**

I. HEERLIJK WONEN

1.1 Bevordering van snelle bouw van betaalbare woningen

Woonhopigheid

‘Wonen’ blijft het belangrijkste thema voor de aanstaande gemeenteraadsverkiezing. De ‘woonhopigheid’ van Ermeloërs is de afgelopen raadsperiode helaas alleen maar toegenomen. En dan gaat het om de beschikbaarheid, de betaalbaarheid en de duurzaamheid van woningen. Natuurlijk willen (ook) wij veel woningen bouwen in Ermelo; vooral betaalbare woningen voor senioren en starters. In Ermelo is het te kort aan betaalbare woningen nijpend. Het is triest om vast te moeten stellen dat veel jongeren in ons dorp geen zelfstandige woonruimte kunnen vinden, dat starters steeds moeilijker een betaalbare woning kunnen kopen en dat veel ouderen kleiner willen gaan wonen, maar dat voor hen geen gepaste woningen zijn. Zo is de doorstroming behoorlijk verstopt. En daarbij is een punt van aandacht dat Ermelo niet beschikt over bouwgrond. Daarom is voor ons woningbouw ‘richting de A28’ bespreekbaar.

Hoe kunnen wij politiek ‘omdenken’ en doen wat nodig is voor inwoners als het gaat om het oplossen van de woningnood?

Omdenken

Een belangrijke oplossing is het bevorderen van de doorstroming. Dat houdt in dat aan de voorkant voor jongeren en starters betaalbare (koop-)woningen gebouwd moeten worden en en aan de achterkant aantrekkelijke seniorenwoningen gerealiseerd dienen te worden.

Maar ‘bouwen, bouwen, bouwen’ is te simpel gedacht. We moeten goed letten op de veranderende vraag. Woningcorporatie *Uwoon* en de plaatselijke makelaars mogen niet het woningbouwprogramma bepalen, dat doet de raad op grond van de behoeften van inwoners. En dan geldt: bouw meer ‘klein, klein, klein’.

En ‘bouw je voor oud, dan bouw je nooit fout’. Een nieuwe woning voor een senior genereert 5 – 7 verhuizingen. De bouw van een starterswoning levert gewoonlijk slechts één verhuizing op in de verhuisketen.

Wij pleiten dus voor de bouw van relatief meer seniorenwoningen. Dan komen er woningen vrij voor gezinnen. De realisatie van ‘Knarrenhoven’ verdient meer aandacht van de lokale politiek. Een aandeel van 40% nieuwbouw sociale huurwoningen vinden wij aan de hoge kant. En de bouw van betaalbare koopwoningen mag van ons hoger op de politieke agenda komen te staan dan het realiseren van sociale huurwoningen.

Oplossingen

Wij denken voor de woonproblematiek aan de volgende, geschikte instrumenten:

- a. Het hanteren van een *actieve grondpolitiek* van de gemeente zodat de gemeente zelf grond kan aankopen om woningen te realiseren. Wij gaan ervan uit dat het Tomassen Duck-To niet lukt op korte termijn de noodzakelijke vergunningen van Provincie en gemeente te verkrijgen. Dan dient het bedrijf zijn bedrijfsactiviteiten te beëindigen. In dat geval willen wij dat de gemeente een *voorkeursrecht* vestigt op de bedrijfsgronden aan de Fokko Kortlanglaan. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om een mooi gelegen woonwijk te ontwikkelen.

- b. Het wijzigen en versnellen van procedures met betrekking tot *Functieverandering* waardoor er in het buitengebied passende woningen of woonbuurten gerealiseerd kunnen worden, met het oog op bijvoorbeeld toekomstige ontwikkelingen inzake de stikstofcrisis en nieuw provinciaal beleid;
- c. Een vereenvoudiging van de transitie van bestemming recreatie naar wonen. Voor niet-vitale vakantieparken moet permanente bewoning worden toegestaan;
- d. Stimuleren van CPO-projecten (collectief particulier opdrachtgeverschap), een vorm van sociale projectontwikkeling waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk zelf opdrachtgever zijn voor hun eigen woningbouwproject;
- e. Instandhouding van de starterslening, als extra lening bovenop de hypotheek voor nieuwbouwwoningen en bestaande woningen;
- f. Het toevoegen van een woonbestemming aan bestaande woningen waardoor twee gezinnen in een woning kunnen wonen. Woningsplitsing zien wij als één van de vele oplossingen voor de woningnood;
- g. Een huisvestingsverordening waarmee eigen inwoners voorrang krijgen bij nieuwbouwhuizen;
- h. Bestaande, lege kantoor- en winkelruimten omvormen tot appartementen. De ‘winkel wordt woning’ is een uitkomst tegen leegstand en woningnood;
- i. Het zogenaamde optoppen van woningen;
- j. Verruimen van de mogelijkheid om *Tiny Houses*, (tijdelijke) mantelzorgwoningen e.d. bij te plaatsen op een kavel;
- k. Het afschaffen van ‘*bestemmingsplan parkeernorm*’, waardoor sneller en meer woningen gebouwd kunnen worden;
- l. Het vereenvoudigen van complexe regelgeving inzake woningbouw die belemmerend kan werken voor toekomstige ontwikkelingen.

In veel situaties is niet slechts één oplossing mogelijk. Een mix van bovenstaande mogelijkheden zien wij als snelste oplossing voor de woningnood tezamen met een actieve grondpolitiek van de gemeente.

Natuur- en groeninclusief, duurzaam bouwen met de focus op circulariteit heeft natuurlijk onze voorkeur. En ook het duurzame en snellere modulair (prefab) bouwen verdient meer aandacht. Voor de toekomstige gebouwde omgeving zullen duurzaamheid, energietransitie en vergroenen daar hand in hand moeten gaan.

Wij zijn geen voorstander van het ontwikkelen van een regionale woonvisie als speerpunt voor de *Gebiedsagenda Ermelo, Harderwijk en Zeewolde*. Wij denken dat deze denkrichting ten koste gaat van een snelle oplossing van de Ermelose woonproblematiek.

Ook willen wij geen grote appartementengebouwen (meer) die het karakteristieke, dorpse karakter aantasten of de oorspronkelijke samenleving in de buurtschappen te veel verstoren.

Hoogbouw heeft niet onze voorkeur. Gebouwen van 4-5 woonlagen vinden wij, afhankelijk van de locatie, niet bezwaarlijk.

1.2 Een aantrekkelijk dorp voor inwoners en toeristen

Ermelo, dorp op de Veluwe

Ermelo is een fraai gelegen, gezellig dorp op de Veluwe, met mooie kleinschalige buurtschappen zoals Horst, Telgt, Tonsel, Leuvenum, Staverden, Speuld en Drie. Het totale inwonertal bedraagt ongeveer 27 duizend. Ermelo is gemakkelijk bereikbaar via de A28, de N303 en de N796/N302. En er zijn goede spoorwegverbindingen met Harderwijk/Zwolle en Amersfoort. Het is een vitale en gezonde gemeente. In Ermelo gaat een hoogwaardig woonmilieu samen met een gezonde demografische ontwikkeling. Maar het kan beter.

Het stationsgebied

Het NS-Station verdient een veiliger en aantrekkelijker stationsplein. *Dit kan met bijvoorbeeld een knip in de Dr. Van Dalelaan en een 'groene corridor' van de Hooge Riet naar het Veldwijk-terrein zodat er een mooie, natuurlijke verbinding ontstaat tussen beide parkachtige locaties. Wij zijn voorstander van een fiets- en voetgangerstunnel bij het station waardoor de spoorwegovergang bij de Van Asch Van Wijcklaan voor autoverkeer komt te vervallen.* De stationsfietsenstalling voldoet nog, maar het is geen fraai gezicht als entree van het dorp. HEE22 heeft bereikt dat de huidige situatie snel zal worden verbeterd.

Het centrum

Omdat de afstanden binnen de bebouwde kom beperkt zijn, zien wij geen bezwaar tegen een maximumsnelheid van 30 km/uur. Dat maakt ons dorp vriendelijker.

Het centrum van Ermelo is met de auto en fiets goed bereikbaar. De loopafstanden zijn beperkt, maar de doordringbaarheid van het centrum met de fiets kan beter.

Eén van de aantrekkelijkheden van Ermelo is het gratis parkeren in het centrum, maar de parkeerdruk neemt hier toe. Een 1,5-uurs parkeerzone voor het gehele centrum vinden wij een geschikte oplossing. Ook het invoeren van (beperkt) betaald parkeren in het centrum vinden wij geen probleem. De wandelroute vanaf beide, vaak onbenutte, parkeerterreinen bij het Kerkelijk Centrum/Rehobothkerk blijkt geen succes. Een nieuwe, aantrekkelijke wandelroute, recht toe recht aan, over de Groeneweg, rechtsaf De Enk in, zal leiden tot een beter gebruik van die parkeerplaatsen.

De Stationsstraat moet levendiger worden; de 'aankleding' laat nog te wensen over, er moet meer (en verticaal) groen komen en wat ons betreft mogen fietsers er weer fietsen. Dit zal leiden tot meer impulsaankopen bij de ondernemers. De 'auto te gast' moet steviger worden gehandhaafd, waardoor de fietsveiligheid in de winkelstraat kan toenemen.

Een beperkte zondagsopening is volgens ons niet strijdig met een gewenste zondagsrust.

Wij zijn blij met de opgeknapte Enk, ons centrale winkelcentrum, toch mag ook nog aandacht worden besteed aan de buitenkant met de blinde gevels. Deze moet meer uitnodigend worden.

De door bezoekers van winkelgebieden gewenste 'beleving' moet meer aandacht krijgen! 'Vermaak' moet een belangrijke functie van het winkelgebied worden. Ook moet het wonen in winkelgebieden meer worden gestimuleerd.

Sociale veiligheid

Wij hebben de indruk dat de sociale veiligheid in ons dorp redelijk op orde is. Dat willen wij graag zo houden, maar cameratoezicht in het centrum vinden wij nu te voorbarig. Notoire overlastgevers mogen hard worden aangepakt. Meer preventieve maatregelen zijn volgens ons nog niet nodig.

Horecavoorzieningen

Ermelo heeft veel en kwalitatief goede horecavoorzieningen. Horeca en terrassen in het centrum dragen in belangrijke mate bij aan de levendigheid. In het omgevingsplan moeten duidelijke regels komen over zwerfafval waaraan horecabedrijven moeten voldoen.

Sport en recreatie

Ermelo beschikt over veel verschillende sportaccommodaties, actieve sportverenigingen, maneges, mooie wandel- en fietspaden, mountainbike-routes en ruim 100 km ruiter- en menpaden (voorzien van een nieuw, landelijk bewegwijzeringssysteem volgens knooppunten). Wandel-, fiets- en paardentoeerisme zien wij als onderscheidende trekken voor Ermelo.

Vele sportactiviteiten worden financieel en materieel gesteund door de gemeente o.a. via *Interactie Sportbedrijf Ermelo*. Toch moet het subsidiebeleid kritisch worden herzien. Ook hier dient te gelden: de gebruiker betaalt (zo veel als mogelijk). Sportverenigingen met veel leden kunnen o.i. toe met een beperkte subsidie. Tekorten dienen dan aangevuld te worden met een contributieverhoging in plaats van extra subsidies van de gemeente.

Cultuur en natuur

In ons museum *Het Pakhuis* worden regelmatig exposities verzorgd. Het museum is o.a. belast met natuur-, milieu- en erfgoededucatie. Dat dient zo te blijven. De *Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo* adviseert gemeenteraad en college gevraagd en ongevraagd over natuur, milieu, duurzaamheid en biodiversiteit. Zij moet die taken, zonder belemmeringen, goed kunnen vervullen. Ermelo toont zich steeds meer een kunstenaarsdorp. Wij willen dat *STEK (Stichting Ermelo's Kunstcollectief)* over een fraaie expositieruimte kan blijven beschikken.

Wij maken ons zorgen over het onderbrengen van cultuurbeleid en -uitvoeringsprogramma bij *Interactie*. Wij vragen ons af of daar de noodzakelijke expertise aanwezig is. Wij zullen die ontwikkelingen kritisch blijven volgen.

Met het fenomeen van de *Dorpsdichter* zijn we blij. Die moet blijven.

Voor alsnog zijn wij van mening dat op kunst en cultuur niet meer bezuinigd mag worden!

De Ermelose Natuurgebieden moeten toegankelijk blijven voor inwoners, bezoekers en recreanten. Deze natuurterreinen moeten openbaar blijven. Wij zijn geen voorstander van het afstoten van de gemeentelijke natuurgebieden. Uitbreidingsplannen van Defensie zullen ten koste gaan van het recreatieve gebruik van de Ermelosche Heide. Wij zijn dus geen voorstander van nog meer defensieactiviteiten in dit aantrekkelijke natuurgebied.

De Leemputten

De Leemputten is een uniek natuurgebied van circa 33 hectare groot bij Staverden. Het gebied bezit een opvallende fauna met zeldzame soorten en een rijke en zeldzame vegetatie. Hoewel het een bijzonder kwetsbaar gebied is, zien wij graag dat er meer Ermeloërs door begeleide, seizoensspecifieke excursies, kunnen genieten van deze indrukwekkende natuur.

De Ermelosche Heide

De Ermelosche Heide is een groot en mooi natuur- en recreatiegebied. Onze schaapskudde en het bijbehorende bezoekerscentrum zijn publiekstrekken. Wij zijn van mening dat de toeristische waarde hier kan worden versterkt met een (*houten*) klim- en uitkijktoren en een *blotevoetenpad*.

Hondenlosloopgebieden en hondenbelasting

De huidige hondenlosloopgebieden willen wij voorlopig gewoon handhaven. Het los laten lopen van honden mag echter geen schadelijke toename van stikstofdepositie veroorzaken en/of niet ten koste

gaan van een afname van de biodiversiteit van, met name, reptielen en amfibieën. Wel maken we ons zorgen over een toenemend aantal bijtincidenten en ongevallen met ruiters door honden die niet onder appèl staan. Een aanlijngedod zien wij hiervoor als passende oplossing. Wij staan niet afwijzend tegen het herinvoeren van hondenbelasting. Maar de inkomsten daarvan moeten wel direct kunnen worden aangewend voor faciliteiten zoals o.a. de inzet van de poepzuiger, poepzakjes e.d.

Natuurbegraven en cremeren

En ook in het 'hiernamaals' willen we zorgdragen voor onze inwoners. Wij prijzen ons gelukkig met een mooi aangelegde, gemeentelijke begraafplaats, *Koningsvaren*. Maar graag zien we voor de toekomst nog meer mogelijkheden voor 'lijkbezorging' en uitvaartvoorzieningen, mede omdat Ermelo maar beperkte ruimte bezit om te begraven.

Ons initiatiefvoorstel over *natuurbegraven* is in het verre verleden al aangenomen. De gemeente kan mede hierdoor, - als dat noodzakelijks is -, het omgevingsplan wijzigen om een geschikte locatie te bestemmen. De komende raadsperiode willen wij dat *natuurbegraven* ook echt mogelijk wordt. Ook zien wij graag op korte termijn mogelijkheden gerealiseerd om in de directe omgeving van Ermelo te kunnen cremeren.

Ons uitgangspunt blijft: begraven moet betaalbaar en kostendekkend blijven.

1.3 Een gunstig ondernemersklimaat

Ermelo kent verschillende typen ondernemers in de detailhandel, de horeca, de recreatiesector, de agrarische sector en in overige bedrijfstakken. Deze ondernemers zijn belangrijk voor de welvaart van Ermelo.

Wij willen voor Ermelo een goed ondernemersklimaat behouden. Nieuwe ondernemers zijn van harte welkom, mits de fysieke ruimte dat toelaat. Startende ondernemers die bijvoorbeeld het principe van C2C (*Cradle to Cradle*) of andere vormen van duurzaam ondernemen als uitgangspunt hebben, verdienen wat ons betreft de voorkeur.

Graag zien wij een gemeentelijk loket, met een relatiebeheerder, ingericht voor ondernemers die ten dienste staat van de ondernemers om ze zo sneller te kunnen helpen met eventuele vragen.

Agrarische ondernemers en veehouders zullen te komende jaren nog meer te maken krijgen met de verplichting tot stikstofreductie. Er ontstaat dan ruimte voor natuurherstel en woningbouw.

Wij willen ook voor agrariërs, die overwegen te stoppen met hun bedrijfsvoering, een speciaal gemeentelijk loket inrichten waardoor ze snel van relevante informatie kunnen worden voorzien en adequaat begeleid kunnen worden.

Wij zijn van mening dat de gemeente bijvoorbeeld het gebruik van het ter discussie staande gewasbeschermingsmiddel glyfosaat door boeren en telers actief en krachtig mag ontraden.

Ondernemers mogen, na een nieuw besluit van de gemeenteraad, op zondag hun winkel openen na bij voorkeur 13.00 uur. Deze mogelijkheid mag niet-willende ondernemers niet worden opgelegd.

Cultureel ondernemerschap willen wij harte stimuleren en ondersteunen. De kunstzinnige waarde van hun 'producten' verlevendigt het dorp.

Kerkdennen, als bedrijvenlocatie, vinden wij niet meer passen in ons dorp. Dit gebied zien wij graag snel verkleuren naar een fraaie woonwijk. Uitbreiding van bedrijvigheid hier is dus niet wenselijk.

Een toenamen van bedrijvigheid op het *Tonselse Veld* sluiten wij uit. Hier dient de recreatieve functie verbeterd te worden met bijvoorbeeld vrijliggende fietspaden en een transitie naar een 30 km/uur-gebied.

Ons uitgangspunt is dat ondernemers zich behoren te houden aan de lokale verordeningen, de vigerende omgevingsplannen en aan de milieuwetgeving.

Overlast door bedrijven moet worden teruggedrongen in goed overleg met bedrijf, aanwonenden en gemeente. De blijvende inpasbaarheid van bedrijven in het buitengebied, die streven naar schaalvergroting, moet nauwkeurig worden gemonitord met het oog op milieu- en natuurwetgeving en wegens de belangen van omwonenden. Malafide bedrijven dienen hard te worden aangepakt.

Wij hebben ernstige bedenkingen bij de eventuele realisatie van een *bedrijvenpark* langs de A28. Graag verkennen wij de (on-)mogelijkheden daarvoor. Wij zien daar liever een woonwijk verschijnen dan bedrijven uit Putten en Harderwijk.

1.4 Een energietransitie met een redelijke visie

Energietransitie

Nog steeds is veel politiek overleg gaande over de energietransitie. Onder de energietransitie wordt verstaan de overgang van het gebruik van fossiele energiebronnen (kolen, olie, gas) naar duurzame en CO₂-neutrale energiebronnen.

Veel discussies worden gevoerd op grond van emotie ('zuinig op het milieu') of naar aanleiding van aantrekkelijke subsidieregelingen (voor de plaatsing van windturbines).

Wij willen de noodzakelijke energietransitie op grond van redelijke argumenten. En als we die discussies volgen, zien we in de toekomst reële kansen voor bijvoorbeeld waterstof als alternatieve energiebron. Waterstof staat o.i. op de drempel van grootschalige toepassingen en gaat in ieder geval op korte termijn een belangrijke rol spelen bij verduurzaming in industrie en bij transport. En voor de toekomst zien wij een belangrijke rol weggelegd voor Kleine modulaire kernreactoren, ook wel SMR's genoemd.

Ook stellen wij vast dat energiewinst meer te behalen valt bij onze lokale industrieën dan bij onze huishoudens.

Aardgasvrij?

Aardgasvrij wonen lijkt nog een utopie. Het gebruik van zonnepanelen met all-electric-warmtepompen is nog niet 'groen'. Warmtepompen veroorzaken nog te vaak (laagfrequente) geluidsoverlast en ze zijn daarom niet altijd een redelijk alternatief.

Zonnevelden verstoren o.i. het beeld van het agrarische karakter van onze buitengebieden. En een tekort aan (dikke) stroomkabels in de grond, die de pieken in de (zomerse) productie van zonne-energie kunnen opvangen, ontbreken in onze regio. De opslag van de zomerproductie van zonnepanelen laat te wensen over. De teruglevering van energie uit wind of door zon is eveneens matig geregeld vanwege de te geringe netcapaciteit.

En zolang de capaciteit van het elektriciteitsnet nog ontoereikend is, moet er naar alternatieve oplossingen worden gezocht.

Zon op dak

Verduurzamen van woningen moet dus voorlopig een aandachtspunt blijven en duurzaam bouwen moet hèt uitgangspunt zijn.

Wij denken dat nog heel veel energiewinst valt te behalen uit het isoleren van huizen, het toepassen van zonnepanelen ('zon op dak') en zo mogelijk, aanvullend, bijplaatsing van hybride warmtepompen.

Wij zijn van mening dat de gewenste energietransitie niet mag leiden tot extra hoge kosten voor de burger.

De RES

Ook Ermelo dient een bijdrage te leveren aan de RES; de *Regionale Energiestrategie*. Langs de A28, zouden vijf mega-windturbines moeten komen met een tiphoogte van maar liefst 250 meter.

Wij zijn daar mordicus tegen.

Voor de bouw van windturbines ontbreekt nu nog een juiste milieutoets. En die kan nog wel minstens twee jaar op zich laten wachten. Met de bouw van windturbines gaat een groot gedeelte van het gebied 'op slot' voor woningaanpassingen en de bouw van nieuwe woningen.

Slagschaduwen, laagfrequent geluiden (LFG) en bromtonen kunnen tot gezondheidsklachten leiden.

Windturbines

De Wespandief, een beschermde, zeldzame vogelsoort die zijn natuurlijke habitat heeft bij het *Nulderauw*, kan ernstig worden bedreigd door de voorgenomen plaatsing van vijf windturbines. En ten slotte zullen de windturbines, gezien vanaf de Groevenbeekse heide, een voor ons onaanvaardbare horizonvervuiling veroorzaken. Lokale windturbines op het land hebben grote nadelen. Wij zien windenergie liever van de Noordzee komen!

Het is betreurenswaardig dat de raad de regie over de plaatsing van de windturbines in handen heeft gelegd van de provincie! Dat was niet onze insteek.

1.5 Een goede fietsinfrastructuur

Fietsdorp Ermelo

Ermelo wordt met recht een fietsdorp genoemd. Het dorpse karakter en de fraaie buitengebieden lenen zich uitstekend voor veelvuldig gebruik van de fiets als vervoersmiddel. De regio is prima geschikt voor mooie, recreatieve fietstochten door de Veluwe bossen en over de heidevelden, met Ermelo als startplaats.

Fietsinfrastructuur

Toch wil HEE22 meer aandacht vragen voor de fietsinfrastructuur en het fietsparkeren en daarmee voor de fietsmobiliteit en fietsveiligheid.

De fietsende populatie is de laatste jaren enorm gewijzigd in omvang en diversiteit: meer ouderen fietsen langer door. MTB'ers, e-bikes, fatbikers en de snelle speed-pedelecs zijn nieuwkomers op de fietspaden. Veel fietspaden zijn nu te smal voor modern fietsverkeer bij steeds groter wordende snelheidsverschillen. En fietsers moeten regelmatig het fietspad delen met brede (e-)scooters en/of voetgangers. Dit vraagt om een verbetering van de fietsinfrastructuur, maar met behoud van natuur en biodiversiteit. Deze infrastructuur is sinds de Tweede Wereldoorlog nauwelijks gewijzigd.

Fietsveiligheid

Steeds meer oudere inwoners fietsen en steeds vaker gebruiken ze een elektrische fiets. En ouderen blijven langer fietsen. Deze potentiële probleemgroep groeit in omvang. Fietspaden moeten 'vergrijzingsproof' worden. De sterftcijfers van het CBS liegen er niet om: onder oudere (e-) fietsers neemt het aantal verkeersslachtoffers nog steeds toe.

Voor deze groep moeten onoverzichtelijke kruisingen worden aangepast en de bewegwijzering en wegbelijning worden verbeterd. De gemeente, als wegbeheerder, dient meer rekening te houden met wensen en beperkingen van oudere fietsers.

De fietsveiligheid van de rotondes, die in ons centrum liggen, verdient meer zorg.

Veel fietspaden zijn in slechte staat door wortelopdruk of slordig straatwerk bij klinkerpaadjes. Bij voorkeur moeten fietspaden aangelegd worden met rood ZOAB-asfalt als verharding.

Snellere fietsen vragen om snellere fietspaden en betere fietsroutes met minder scherpe bochten en minder oneffenheden.

Ook rondom het Station vraagt de fietsveiligheid om meer aandacht. *Een 'knip' in de Dokter van Dalelaan en een fiets- en voetgangerstunnel onder het spoor zien wij hier als mogelijke verbetering van de fietsveiligheid van treinreizigers, scholieren en recreanten.*

Fietsmobiliteit

Wij vragen om meer aandacht voor logische fietsroutes door en rondom het dorp en voor woon-werkverkeer. Wat ons betreft mag er in de Stationsstraat weer gefietst worden op een speciale fietsstrook. Een betere noord-zuidfietsroute over de Stationsstraat, bijvoorbeeld via het steegje bij *Shoeby* en een doorgang tussen *terStal* en restaurant *Het Postkantoor* achten wij wenselijk.

Fietsstraten in het centrum kwalificeren wij als eerste (beperkte) stap richting verbetering fietsveiligheid. Op fietsstraten blijft immers het gemotoriseerde verkeer immers net zo belangrijk als de fietser en voetganger. *Veel liever zien wij de aanleg van fietszones in het gehele centrum naar Maastrichts voorbeeld. Een fietszone biedt ruim baan aan fietsers en voetgangers.* Fatbikers en wielrenners moeten worden gestimuleerd om fietsroutes om het centrum heen te gebruiken.

Een gedeelte van de zogenaamde F28, een snelle fietsverbinding tussen Zwolle en Amersfoort, willen wij aan de westzijde van Ermelo gerealiseerd zien voor het traject van Harderwijk - Drielanden - Putten.

Mountainbikers hebben fraaie aangelegde routes door de bossen en over de heidegebieden van Ermelo, maar zij moeten geweerd worden van de wildpaadjes en ruiter- en menpaden.

Fietsbrug

Een *fietsbrug* over het *Nuldernauw* kan een sterke stimulans zijn voor het fietstoerisme in de regio. Op grond van de haalbaarheidsstudie van de provincie Flevoland en Zeewolde zijn wij voorstander van zo'n brug. Bij het aanleggen van het talud bij Strand Horst is daarmee immers al rekening gehouden. Wij zijn van mening dat scholieren en recreanten, maar ook ruiters hiervan dankbaar gebruik zullen gaan maken.

Stationsrijwielstalling

De fietsenstalling bij het station krijgt dankzij HEE22 een revitalisatieslag. Het slechte straatwerk en fietsenrekken, waarin de nieuwe modellen fietsen met manden en rekken niet meer passen, bieden nu nog een armoedige aanblik. Op ons verzoek heeft de wethouder *ProRail* gevraagd een passende oplossing te zoeken.

Fietsparkeerplaatsen

Verder zijn wij van mening dat het aantal fietsparkeerplaatsen en oplaadpunten voor elektrische fietsen nog te gering is en uitgebreid moet worden.

En de problemen met het fietsparkeren rondom winkelcentrum De Enk zijn nog steeds niet netjes opgelost.

En in de zomer zien wij graag in het centrum een aantal tijdelijke, centrale fietsparkeerplaatsen gerealiseerd om de fietstoeristen en -recreanten ter wille te zijn.

1.6 Tegen een voortgaande ontgroening en afname van biodiversiteit

Groenvisie

De komende raadsperiode zal er een nieuwe *Groenvisie* moeten worden vastgesteld. Een van de uitgangspunten voor ons is het behouden en versterken van de *biodiversiteit* (de verschillen in aantallen en soorten planten en dieren in onze leefomgeving). Toch zien we in Ermelo overal nog groen verdwijnen daar waar wordt gebouwd. In veel gevallen geldt dan een zogenaamde herplantplicht. Maar werkt deze wel?

Nu wordt er wel gesteld dat je een oude boom, die gekapt moet worden voor een bouwproject, niet kunt vervangen door een even oude boom. En vanuit het standpunt dat verjonging van de bomenstand nu eenmaal noodzakelijk is, kan dat worden begrepen. Maar zo holt de biodiversiteit verder achteruit met deze wijze van toepassen van de herplantplicht.

Een recente studie naar de biodiversiteit in Nederland stelt dat de achteruitgang van biodiversiteit het gevolg is van bewust vormgegeven beleid, waarbij het belang van biodiversiteit niet wordt meegewogen. Daarin moet volgens ons heel snel verandering komen.

We hebben immers leergeld betaald met de bomenkap bij *Taweb* (Klaverlaan), *De Driesprong*, *De Hooge Riet*, het sportcentrum *Zanderij* en recentelijk nog met het *Oranjepark*!

Wij beschouwen de teloorgang van de biodiversiteit in onze gemeente niet als onafwendbaar verschijnsel. Wat ons betreft mogen de lokale lasten voor natuurherstel stijgen.

Het uitgangspunt bij behoud van biodiversiteit dient het behoud van biomassa (niet als energiebron, maar als kilo's levende en dode natuur) te zijn!

Vergroening

Om het dorp te vergroenen kunnen de volgende mogelijkheden dienen.

In het centrum en de Stationsstraat kan meer verticaal groen worden toegepast. Dit geeft een levendiger straatbeeld daar waar bomen niet (meer) kunnen staan. Een mooi voorbeeld is de gevel van het Huis van Ermelo waarlangs blauweregen is geleid. Ook kunnen de zogenaamde boomspiegels worden benut. Boomspiegels zijn gewoonlijk kale stukken zanderige grond rondom een boom in de stoep. Dit is een eenvoudige mogelijkheid om het dorp te vergroenen met kleurige planten. De buurt krijgt er een veel betere aanblik door en insecten worden erdoor aangetrokken.

En wellicht kunnen er meer parkeerplaatsen worden opgeofferd voor meer groen zoals recentelijk is gebeurd met de aanplant van bomen op het parkeerterrein voor het Kerkelijk Centrum.

Voldoende leefomgevingsgroen blijft noodzakelijk voor o.a. speelmogelijkheden voor kinderen.

Tegen ontgroening

Wij streven naar de volgende oplossingen voor een verdergaande toename van ontgroening van onze bebouwde kom en een afname van biodiversiteit.

Voorafgaande aan het vaststellen van bouwplannen, waarbij bomen moeten sneuvelen, zal met een bomenkaart moeten worden aangegeven welke bomen gekapt worden en kunnen blijven staan. Met een kroonprojectie, dat is de grootst mogelijke oppervlakte van een boomkroon en kwetsbare boomzone, zal visueel zichtbaar moeten worden gemaakt wat het gevolg is van de bouwactiviteiten. De schade voor de bomenstand die veroorzaakt wordt door het bouwobject zelf en de geplande bouwactiviteiten moeten van tevoren worden bepaald. Deze informatie moet tijdig bij de gemeenteraad bekend zijn. Door een verplichte toepassing van drukverdelende rijplaten op de bouwlocatie moet onvoorziene schade aan bomen door bouwactiviteiten worden voorkomen.

Als er bomen gekapt moeten worden wegens bouwactiviteiten dient de waarde van die bomen door een erkend bomentaxateur bepaald te worden en gefinancierd te worden door de initiatiefnemer. Met dit geld kan nieuw groen worden gerealiseerd. Bij de vernieuwde herplantplicht dient het volledige gewicht van de boom (dat is de *biomassa*) gecompenseerd te worden door eenzelfde gewicht aan herplant. Alleen zo blijft bij bouwactiviteiten het niveau van biodiversiteit in stand. Mede dankzij onze inspanning heeft Ermelo een puntensysteem voor *natuur- en groeninclusief* bouwen ingevoerd waaraan bouwplannen moeten voldoen. Deze methode dient voor de toekomst strenger te worden gehanteerd en vervolgens te worden toegepast als een go/no go-systeem.

Instandhouding van biodiversiteit gaat vanzelfsprekend samen met duurzaamheid. Wij pleiten voor een slimmer en zuiniger omgaan met grondstoffen. Zo kunnen ook wij een bijdrage leveren aan een circulaire economie.

Verder willen we ondernemers en natuurdeskundigen uitdagen om na te denken over de realisatie van een (tweede) ven op de Ermelosche Heide. Zo'n meertje kan meetbaar bijdragen aan het verbeteren van de biodiversiteit.

Heidebeheer

Wij zijn blij met de voorlopige oplossingen voor de vergrassing van onze heidegebieden door o.a. stikstofdepositie, zoals met name de Ermelosche Heide en de Groevenbeekse Heide. Onze schaapskudde op de Ermelosche Heide draagt op natuurlijke wijze een steentje bij in de strijd tegen vergrassing, maar schapenbegrazing alleen is niet afdoende. Het Heidebeheersplan moet regelmatig worden geëvalueerd.

De wolf

Evenals wilde zwijnen en dassen, hoort ook de wolf thuis in de ons omringende natuur. En over een enkele wolf op doortocht door het centrum, moeten we niet te paniekerig doen. Wel vinden wij dat de gemeente snel en adequaat actie moet ondernemen in geval van overlast van 'probleemwolven' door, met name, bijtincidenten. Te zijner tijd zullen wij pleiten voor een structureel wolvenbeheer.

II. EERLIJK BESTUUR

2.1 Een ander raadsprogramma

Een sociaal-maatschappelijk raadsprogramma

In de afgelopen raadsperiode is duidelijk geworden dat het coalitieakkoord een groot gedeelte van de raad buitenspel heeft gezet. En van het voorgestelde hybride-akkoord is helemaal niets terecht gekomen.

Voor het nieuwe raadsprogramma willen we met klem pleiten voor een raadsbreed akkoord. Een sociaal-maatschappelijk raadsprogramma biedt mogelijkheden voor zowel coalitie als oppositie om, in overleg, gezamenlijk onderwerpen te agenderen en uit te voeren. Wellicht komt er dan ook weer meer dynamiek in de gemeenteraad en wordt de aloude oppositie-coalitiestructuur doorbroken. Het volgen van een ‘verborgen agenda’, los van de inhoud, dat dient om de coalitie te beschermen dan wel te kwetsen, is dan niet meer relevant.

En een voor het eerst weer (?) in Ermelo waargenomen *aspirant-autocratische* politiek wordt zo een halt toegeroepen.

Competente wethouders

In het door ons gewenste raadsakkoord legt de gemeenteraad vast wat de belangrijkste doelen zijn die de raad in de periode 2026 – 2030 wil behalen.

Het college van burgemeester en wethouders zal deze plannen verder moeten uitwerken in een collegeakkoord.

Onze nieuwe burgemeester is benoemd door de Kroon, maar over wethoudersbenoemingen gaat de raad. Wij kiezen voor wethouders met aantoonbare competenties die passen bij hun portefeuilles. Daaruit volgt dat wij open staan voor de benoeming van wethouders ‘van buiten’, die boven partijpolitieke belangen staan.

Het huidige college, bestaande uit drie wethouders, mag van ons door! Dit geeft een bestuurlijke rust en draagt bij aan de consistentie van bestuurlijk beleid. Vanwege de volle portefeuilles is het wenselijk dat voor de komende raadsperiode het college wordt aangevuld met een vierde wethouder.

Het BOB-model

Het raadsprogramma wordt uitgevoerd in politieke processen. De inbreng van burgers kan daarbij niet gemist worden.

De vraag voor ons is of het tot nu gehanteerde *BOB-model* (beeldvormende en oordeelsvormende gesprekstafels, gevolgd door besluitvorming in de raadsvergadering) nog voldoet. De winst van dit vergadermodel is de, voor ons, gewenste inbreng van burgers tijdens beeldvormende tafels. Nadelen van dit model zijn de soms stroperige wijze van besluitvorming en de inefficiënte wijze van vergadering. Het gelijktijdig organiseren van gesprekstafels lijkt efficiënt, maar beperkt de rol van het individuele raadslid. Het inzetten van raadsleden als voorzitter van gesprekstafel moet worden teruggedrongen. Raadsleden dienen aan de gesprekstafels zelf deel te kunnen nemen. En de extra inzet van gemeenteboden bij de vele gesprekstafels en de toegenomen werkzaamheden van de griffie maken deze wijze van vergaderen duurder dan de vergaderingen ‘in commissies’. Het belangrijkste nadeel is echter dat de Raadsvergadering verworden lijkt tot een schijnvergadering met betrekkelijk veel hamerstukken en slechts soms een enkel debat.

Wij pleiten voor een heroverweging van invoering van het oude commissiemodel, maar dan wel met inspraakmogelijkheden voor burgers.

Geen Burgerraad

Een Burgerraad lijkt ons overbodig. Met de huidige werkwijze van de raad is inbreng van burgers goed gefaciliteerd en ruimschoots mogelijk.

Raadsleden zijn immers de gekozen volksvertegenwoordigers.

Ingekomen stukken

Bij de door de *Agendacommissie* geregisseerde tafels is minder aandacht ontstaan voor de reeksen van ingekomen stukken. Daarmee wordt de inbreng van burgers ten onrechte weer teruggedrongen. Ook hebben raadsleden steeds minder zicht in de besluitvorming bij de dossiers die ze niet zelf aan de tafels hebben besproken, maar die wel als hamerstuk in de raadsvergaderingen worden afgedaan. Ook deze gang van zaken beperkt de rol van het individuele raadslid.

2.2 Een gezond financieel meerjarenbeleid

HEE22 is sterk voorstander van een gezonde, transparante financiële meerjarenbegroting. Dat is gelukkig de laatste jaren bereikt: weinig tot geen pm-posten meer en de 'lucht' is uit de begroting gehaald.

De totale jaarlijkse begroting van de gemeente Ermelo bedraagt ongeveer 110 miljoen euro. Ruim 75 miljoen daarvan ontvangt de gemeente uit de pot geld van het Rijk.

HEE22 wil een sluitende meerjarenbegroting met een voor de burgers gelijkblijvende belastingdruk. Dit is mogelijk door een betere beheersing van de uitgaven, bijvoorbeeld in het sociaal domein. Voor dit domein, in de gemeentelijke uitgaven ook wel aangeduid met 'Samen leven', is ruim 55 miljoen euro gereserveerd.

Onze uitgangspunten bij het sluitend houden en krijgen van de meerjarenbegroting:

1. De maximale stijging van de OZB dient voortaan gelijk te zijn aan de inflatie.
De OZB mag niet worden verhoogd om bijvoorbeeld te sociale voorzieningen te behouden of worden aangewend voor meer armoedebestrijding.
2. Een afname van de regeldruk kost minder ambtenarentijd.
3. Onze openbare voorzieningen moeten betaalbaar blijven.
Met een verantwoorde meerjarige onderhoudsplanning kunnen onze voorzieningen ook in de toekomst op een aanvaardbaar niveau blijven.
4. Rioolheffing en afvalstoffenheffing moeten kostendekkend zijn met als uitgangspunt: 'de vervuiler betaalt.'
5. Toeristenbelasting mag niet te snel en te gemakkelijk worden verhoogd. Toeristen hebben immers geen zeggenschap over eventuele lastenverzwaringen.

2.3 Kwaliteitsverbetering van de ambtelijke organisatie

Herstel vertrouwen

De gemeente Ermelo bestaat in feite uit drie organen: het college van Burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Deze staan in dienst van de inwoners van Ermelo!

Het vertrouwen in de lokale politiek is bij veel inwoners tijdens de afgelopen raadsperiode nog niet echt meetbaar toegenomen. Daarvoor zijn verschillende redenen: de voortdurende discussies over een paar nog langlopende (hoofdpijn-)dossiers, de vertraagde toename van de bestuurskracht door een nieuw (onervaren) college met wisseling van wethouders, een nieuwe gemeentesecretaris en een andere raadsgriffier.

Om het vertrouwen in de lokale politiek verder te verbeteren is een voortgaand herstel van een gezonde bestuurscultuur noodzakelijk. En die verbetering moet verder gaan dan luisteren naar de burgers of dat politici beter met elkaar omgaan.

De raad moet meer kijken naar het effect van het gevoerde beleid en hoe dit uitpakt voor burgers. Dan dient staand beleid vaker heroverwogen te worden. Een politiek compromis of een coalitieakkoord is soms zo heilig dat redelijke alternatieven niet meer ter tafel mogen komen. En een derde poging om te komen tot een betere bestuurscultuur is het verlaten van het kortetermijndenken in bijvoorbeeld coalitieakkoorden. Een raadsperiode van slechts vier jaar maakt dat lastig. Het gevolg is dan: te weinig ruimte voor reflectie en bijstellingen van beleid.

Een verbeterde bestuurscultuur, met nog meer ruimte voor de raad, minder regeldruk door onwrikbaar beleid, eenvoudiger procedures, meer zeggenschap voor burgers en snellere, heldere communicatie, zal leiden tot een toename van de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de lokale overheid! Deze beoogde verbetering van het lokale bestuur verlangt een ander gedrag, andere denkwijzen en andere werkwijzen van alle betrokkenen.

De ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie functioneert op een aanvaardbaar kwaliteitsniveau. Toch maken wij ons nog zorgen over de kwaliteit van de organisatie. Hier is een doorgaande kwaliteitsverbetering wenselijk en noodzakelijk. En dit geldt niet alleen voor het financiële domein. De omvangrijke regelgeving en hoge regeldruk zullen door de komende raad blijvend geëvalueerd moeten worden. Minder regels geven ambtenaren meer ruimte voor efficiënter werken, is onze denkwijze. Het verbeteren van de bestuurskwaliteit zal leiden tot meer efficiëntie en een toename van effectiviteit. Hierdoor kan de gemeente uiteindelijk goedkoper werken. En het risico op het ontstaan van *Langlopende Dossiers* wordt zo beperkt. Ook de digitale toegankelijkheid en de fysieke bereikbaarheid van het ambtelijke apparaat behoeven verbetering. Kortom: de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk apparaat kan en moet nog beter.

Woo

Als inwoner van Ermelo heb je recht op informatie van de lokale overheid. Met de Wet open overheid (*Woo*) is dat geregeld. Het vermelden van het aantal ambtelijke werkuren dat gemoeid is met een Woo-verzoek neigt naar een ontmoedigingsbeleid. Daar zijn we tegen! Ook het verwijderen van documenten en mailboxen van oud-bestuurders vinden wij ongepast. Het 'dossier Tomassen' heeft laten zien dat dit leidt tot onzuiver, bestuurlijk handelen.

Regionale samenwerking

De kwaliteit van de organisatie kan ook verbeteren door een toename van de ambtelijke samenwerking tussen de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.

Wellicht kan dat een stijging van kosten voor *Meerinzicht* (een samenwerkingsverband op het gebied van het sociaal domein en het domein bedrijfsvoering van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde) beperken. Op dit moment is de meerwaarde, de 'uitvoeringskracht', van *Meerinzicht* niet eenduidig vast te stellen. Doelstellingen en concrete uitgangspunten moeten snel voor en door *Meerinzicht* worden geformuleerd. Dan wordt helder in hoeverre Ermelo efficiënter en goedkoper kan werken dankzij *Meerinzicht* als uitvoerende instantie. Ook hier moet een onderzoek de doelmatigheid van *Meerinzicht* aantonen.

De gemeenteraad dient zijn kaderstellende en controlerende taak beter uit te voeren. Dit kan alleen als de informatievoorziening van en over *Meerinzicht* beter wordt.

III. Ermelo samen

3.1 Doelmatigheid in het *sociaal domein*

Uitgangspunt

Ons vertrekpunt is heel duidelijk: iedereen dient volwaardig mee te kunnen doen in onze Ermelose samenleving. Daarom zijn we gelukkig met de vele zorginstellingen in Ermelo. Tevens zijn wij een dementievriendelijk dorp. En daar zijn we trots op. *Het sociaal domein* betreft verschillende deelgebieden, bijvoorbeeld de WMO, Jeugd, Participatie, de *Inclusief Groep* en Bijstand.

De totale kosten van het *sociaal domein* ('Samen leven') zijn begroot op 56,8 miljoen euro per jaar. Daarmee is dit de grootste kostenpost van de gemeente Ermelo. Omdat de kosten binnen het *sociaal domein* meer dan de helft van de totale begroting beslaan, is het voor de hand liggend dat bezuinigingen hier worden gezocht.

Doelmatigheid

En er zal hier bezuinigd moeten worden. Dat is mogelijk als '*doelmatigheid*' het uitgangspunt en de norm wordt.

Daarom zal steeds vaker moeten worden aangestuurd op een resultaatverplichting.

Samenwerking Zorginstellingen, *Welzijn Ermelo* en de kerken

Graag willen wij een verdergaande samenwerking stimuleren tussen de zorginstellingen, *Welzijn Ermelo* en de plaatselijke kerken. Een duidelijkere krachtenbundeling van de lokale diaconieën van de kerken met het WMO-loket zal leiden tot een snellere en betere maatschappelijke ondersteuning van inwoners. Dit komt de efficiëntie in de zorg ten goede.

Wij zijn tevreden over de activiteiten van *Welzijn Ermelo*. Toch hebben we onze bedenkingen bij de organisatie, de werkwijze en de resultaten. Wij willen graag eens een onderzoek naar de doelmatigheid van de bezigheden van *Welzijn Ermelo*.

Wij zijn van mening dat 'meer welzijn' leidt tot 'minder zorg'. Daarom vragen wij structureel meer aandacht voor welzijnsactiviteiten in de wijken.

De gemeenteraad beslist

Regionale besluiten met betrekking tot het *sociaal domein* mogen de gemeenteraad van Ermelo niet buiten spel zetten en ze moeten in ieder geval kostenbesparend zijn

Jeugdzorg

De jeugdzorgfinanciering is een probleem voor de landelijke overheid en gemeenten. Wij zijn van mening dat jeugdzorg efficiënter kan worden ingericht met triage.

3.2 Faciliteren buurtcentra en -coaches

Veranderende samenleving

De samenleving verandert sterk. Ouderen moeten langer thuiswonen. De zorgcentra worden steeds meer huizen voor alleen maar mensen met dementie. Dit betekent dat ouderen vaker en langer zelfstandig blijven wonen ook als ze (enigszins) hulpbehoevend worden.

Samenredzaamheid ziet HEE22 hiervoor als oplossing: niet als vrijblijvende kreet, maar als een duidelijke politieke keuze.

Samenredzaamheid

Samenredzaamheid als uitgangspunt van lokaal, sociaal beleid is een bewuste keuze van HEE22. Wij geloven dat 'sterke' buurten de basis vormen van een 'sterke' samenleving. Niet alles hoeft immers door de overheid te worden overgenomen, maar de gemeente moet wel voorwaarden creëren waaronder buurtgenoten elkaar kunnen ondersteunen.

Voorzorgcirkels

Netwerken van zo'n maximaal 20 ouderen of adressen in een buurt, die elkaar op verschillende wijzen ondersteunen, worden *voorzorgcirkels* genoemd. Voor HEE22 zijn deze *voorzorgcirkels* een belangrijk instrument om preventie en nabijheid te versterken betreffende de eerste zorg. Door burens in kleine netwerken met elkaar te verbinden, worden problemen eerder gesignaleerd en kan zwaardere zorg dikwijls worden voorkomen. Dit is een menselijker, effectievere en uiteindelijk ook een kostenbesparende aanpak van de zorgproblematiek

Buurtcentra

Samenredzaamheid en voorzorgcirkels beginnen bij ontmoeting. Zonder ontmoeting ontstaat geen verbinding en zonder verbinding hebben samenredzaamheid en voorzorgcirkels geen kans van slagen. Als buurtbewoners weten wie er in hun straat of wijk woont, kunnen betrokkenheid, onderlinge verantwoordelijkheid en sociale cohesie groeien.

Daarom is het voor HEE22 essentieel dat de gemeente investeert in laagdrempelige ontmoetingsplekken zoals buurthuizen ('buurtkamers') en wijkcentra. Deze plekken vormen de basis (de 'epicentra') van samenredzaamheid, voorzorgcirkels, preventie en informele zorg. Wij denken dat investeren in buurtcentra uiteindelijk leidt tot een kostenbesparing in het sociaal domein en tot een optimalisering van de informele zorg.

Buurtcoaches

Het werk van buurtcoaches is voor HEE22 cruciaal voor het lokale, sociale beleid. Zij kunnen bewoners, vrijwilligers, informele zorg en professionals met elkaar verbinden en kunnen zorgen voor maatwerk in de wijk. HEE22 wil voldoende en structureel gefinancierde buurtcoaches met ruimte voor hun vakmanschap en langdurige aanwezigheid in de wijk.

Buurthuizen en wijkcentra zijn voor de buurtcoaches hun vanzelfsprekende uitvalsbasis.

Slotwoord

In dit programma hebben wij beknopt beschreven wat we in de komende raadsperiode 2026 – 2030 met u willen bereiken. Dat was een uitdaging. Bij het schrijven van dit programma hebben we keuzes moeten maken. Wij hebben gekozen voor een heldere en eerlijke weergave van onze doelstellingen in een elftal speerpunten, verdeeld over drie hoofdthema's: Heerlijk wonen, Eerlijk bestuur en Ermelo samen.

In hoeverre dit programma door onze fractie is te realiseren hangt in belangrijke mate af van het aantal zetels dat wij in de raad kunnen verwerven. Ook is bepalend of wij in een coalitie kunnen deelnemen of dat we een rol in de oppositie gaan vervullen. En ten slotte is van belang met welke partijen en op welke wijze wij een coalitie of oppositie vormen.

Een stem op onze kandidaten betekent in ieder geval een stem op krachtige, kundige en kritische fractieleden die het allerbeste voorhebben met Ermelo en zijn inwoners.